

Er migræne arveligt?

Migræne er arveligt, men det er ikke hele forklaringen på, hvorfor nogle rammes af migræne. I fremtiden kan viden om hvilke gener, der er forbundet med migræne, måske bruges til at give mere præcise og målrettede behandlinger til den enkelte.

I årtier har man forsket intensivt i genetik for at finde årsager til og risiko for bestemte sygdomme og i stigende grad også for at få viden om de bedst mulige behandlinger. Det gælder også på migræneområdet.

En gruppe forskere fra Rigshospitalet arbejder med at kortlægge genetikken bag en række forskellige sygdomme blandt andre migræne i det, man kalder Det Danske Bloddonorstudie. Forskningsleder, lektor, ph.d. Thomas Folkmann Hansen står i spidsen for neurologisk genetisk forskning ved Rigshospitalet, og han slår fast, at selv om migræne er arveligt, kan genetikken ikke i sig selv forklare, hvorfor nogle får migræne og andre ikke gør.

”Man kan sige, det er 50/50. Migræne er arveligt i den forstand, at cirka halvdelen af årsagen ligger i arvemassen, mens resten ligger udenfor og altså er det, vi kalder miljøpåvirkninger som for eksempel ens søvnmønster. Det skal understreges, at vi her taler på gruppeniveau og ikke for det enkelte individ,” siger Thomas Folkmann Hansen.

Migræne afhænger ikke kun af gener

Thomas Folkmann Hansen og hans kolleger har deltaget i store internationale studier, som har kortlagt mere end 120 konkrete gener, der spiller en rolle for migræne. Men de kan som sagt ikke give hele forklaringen, for den enkelte person har forskellige forudsætninger i livet, som også spiller ind.

Thomas Folkmann Hansen forklarer:

”Selv om du genetisk har designet verdens mest perfekte tomatplante, så får du ingen tomater ud af den, hvis du planter den i ørkenen. Med andre ord er gener forudsætningen, men det er nødvendigt med nogle yderligere betingelser for at opfylde potentialet,” siger Thomas Folkmann Hansen.

Arvelighed spiller en rolle

Mange, der lever med migræne, vil måske tænke på, om de risikerer at give lidelsen videre til deres børn. Når arvemassen fra forældre gives videre til børn, spiller arvelighed en rolle:

”Man kan sige til en person med migræne, at dine børns risiko for også at få migræne er meget større end en almindelig person i befolkningen. Formentlig er risikoen for at videregive migræne på mellem 15 og 50 procent. Men der skal man holde sig for øje, at migræne er så udbredt, at risikoen i forvejen er ret høj i baggrundsbefolkningen,” siger Thomas Folkmann Hansen.

Forskelle på mænd og kvinder

Man ved at langt flere kvinder end mænd rammes af migræne, og de generelt rammes hårdere med flere og sværere anfald. Dermed vil risikoen formentlig være større fra mor til datter end fra far til søn. Kønsforskellen er endnu ikke fuldt belyst, men man mener, en betydelig faktor kan være hormoner. Det mener man blandt andet, fordi kvinder også oftere rammes i deres reproduktive alder til forskel for mænd, der rammes relativt jævnt over livet.

”Til gengæld ved vi, at sværhedsgraden af migræne ikke arvelig, så selvom man har mange dage med migræne, er det ikke sikkert, at ens børn vil have lige så mange dage, såfremt de også får migræne,” siger Thomas Folkmann Hansen.

Viser vej til bedre behandling i fremtiden

Fordi vores DNA i høj grad er videregivet fra vores forældre, er det nyttigt for lægen at vide om andre i ens familie har haft sygdommen og vide hvilke sygdomme man har haft for at forebygge og behandle lidelser.

Forskning i genetik kan være vejen til nye effektive behandlinger i fremtiden. Man forventer blandt andet, at genetik kan bruges til såkaldt præcisionsmedicin:

”Genetikken kan endnu ikke bruges til at bestemme hvilken behandling af migræne, man skal have. Men man kan sagtens forestille sig en fremtid, hvor vi kan bruge vores viden om gener til at pege på bestemte behandlingstyper til den enkelte som for eksempel hvilke typer af triptaner, der virker bedst på specifikke typer af migræner. Men vi skal teste og forske mere, før det bliver virkelighed, siger Thomas Folkmann Hansen.

Genetik kort

Genetik betyder læren om arvelighed og udforsker arvematerialets arv, opbygning, funktion og variation. Arvemateriale er opbygget af DNA, som er molekyler i cellerne, der styrer cellernes funktion. DNA videregives med meget få variationer fra forældre til børn. Et barn har altså på normal vis halvdelen af dennes moderens DNA og halvdelen af farens.

I anledning af Migræne Fokus Uge 2024 holdt genforsker, forskningsleder Thomas Folkmann Hansen, Rigshospitalet et oplæg om, hvad generne kan fortælle os om migræne - og hvad genforskningen endnu ikke har fundet svaret på.

Se oplægget i sin fulde længde her:

